
Kyrkomötet
Motion 2012:18
av Niklas Grahn

Svenska kyrkans konfirmandarbete och undervisning i alla åldrar

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att, som en del av den kommande satsningen på undervisning i alla åldrar, förstärka de nationella resurserna för arbetet med samordning och utveckling av Svenska kyrkans konfirmandarbete.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda förutsättningar för inrättandet av ett religionspedagogiskt institut med ansvar för utveckling och utvärdering av Svenska kyrkans undervisning i alla åldrar.

Motivering

Konfirmandarbetet är en av de största kontaktytorna som kyrkan har med sina medlemmar. År 2011 deltog en tredjedel av landets 15-åringar i de 60-timmars kurser i kristen tro som konfirmandverksamheten innebär. Ingen annan organisation utöver skolan, möter en så stor andel av en ålderklass i samtal om liv och tro. Svenska kyrkans konfirmandarbete utgör därmed en viktig arena i det svenska samhället för unga människors existentiella samtal och är en unik plattform för kyrkans dopundervisning. Samtidigt står konfirmandarbetet inför stora utmaningar.

Konfirmandseden har försvagats dramatiskt under ett antal decennier. Svenska kyrkans svar har varit en kraftsamling kring konfirmandarbetet de senaste tio åren. Nya riktlinjer har antagits av stiftens domkapitel där målstyrt arbete med lokala handlingsplaner och kontinuerlig utvärdering står i centrum. Församlingar har utvecklat ny metodik, många stift bedriver kvalificerad fortbildning och omfattande satsningar görs för att utveckla det växande arbetet med unga konfirmandledare. Ordet kvalitet är ett nyckelbegrepp i detta utvecklingsarbete.

Det är mycket glädjande att kunna konstatera att satsningarna nu ger resultat. År 2011 ökade för andra året i rad den procentuella andelen kyrkotillhöriga eller antecknade 15 åringar som konfirmerades i Svenska kyrkan. Därmed har det skett ett trenderbrott i konfirmandstatistiken.

I det pågående utvecklingsarbetet är stiftens konfirmandkonsulenter viktiga. De arbetar med att främja och utöva tillsyn över konfirmandarbetet i stiftet. Mycket av det senaste decenniets utvecklingsarbete har bedrivits i nära samverkan mellan Svenska kyrkans olika stift. Konfirmandkonsulenter har vid ett flertal tillfällen uttryckt önskemål om att nationell nivå ska ta ett ökat ansvar för stöd, samordning och utveckling av detta arbete som för närvarande till stor del samordnas av stiftet själva.

Idag satsar kyrkans nationella nivå uppseendeväckande lite resurser i förhållande till konfirmandarbetets volym och betydelse. Varje år samlas tusentals konfirmandgrupper i Svenska kyrkan i en verksamhet som omsätter hundratals miljoner kronor. Samtidigt finns idag vid kyrkokansliet endast motsvarande 20 procent av en heltidstjänst som handläggare för Svenska kyrkans konfirmandarbete.

Resursbristen på nationell nivå kring konfirmandarbetet blir synlig på flera sätt. De tidigare skriftliga publikationer t.ex. Aktuellt för konfirmandarbetet och 24tretton har lagts ner utan att ersättas av något annat. År 2008 fattade kyrkomötet beslut om att det skulle utarbetas en nationell handlingsplan med kvalitativa och kvantitativa mål. Detta kyrkomötesbeslut har fortfarande, efter fyra år, inte verkställts.

Svenska kyrkan är i sitt konfirmandarbete i behov av att i mycket högre utsträckning än i dag bli en lärande organisation. Idag sker mängder av loka experiment kring nya arbetsformer, pedagogik och metodik. Antalet unga människor som vill stanna kvar i konfirmandarbetet som unga ledare växer mycket snabbt. Mellan åren 2001 och 2011 ökade antalet med över 80 procent. Strukturer och modeller för detta arbete utvecklas i många stift och församlingar. Samtidigt saknas i hög grad nationella samordnande resurser för att ta tillvara de kunskaper och de erfarenheter som utvecklas och möjliggöra att de kommer Svenska kyrkan som helhet till del.

I församlingar och stift har omfattande resurser lagts ner på att utarbeta de handlingsplaner för konfirmandarbetet som varje församling ska upprätta. Dessa handlingsplaner ska revideras årligen. Resurser behövs på nationell nivå för att utvärdera och sprida erfarenheter från detta arbete.

I en situation där den fallande konfirmandfrekvensen har stabiliserats är det av avgörande betydelse att Svenska kyrkan satsar för att befästa den positiva trenden. Det är hög tid att den nationella resursförstärkning som stiftens konfirmandkonsulenter så länge har efterfrågat nu genomförs.

Omfattningen och betydelsen av Svenska kyrkans konfirmandarbete motiverar ett nationellt centrum för samordning, forskning, utbildning och strategiarbete inom konfirmandarbetet. I avvaktan på ett sådant centrum föreslår jag att en resursförstärkning av den nationella konfirmandsamordnarfunktionen genomförs. Detta som en del av den satsning på undervisning i alla åldrar som beskrivs i KsSkr 2012:1. De nya personalresurser som därmed tillförs bör arbeta nära tillsammans med stiftens konfirmandkonsulenter.

Min uppfattning är att Svenska kyrkan borde inrätta ett religionspedagogiskt institut som tilldelas ett nationellt ansvar för utvärdering och utveckling, av kyrkans undervisning i alla åldrar. Jag föreslår därför att kyrkostyrelsen får i uppdrag att utreda förutsättningarna för ett sådant institut.

Båda dessa förslag anser jag ligger väl i linje med nationell nivåns uppgift i satsningen på undervisning i alla åldrar. Denna är enligt ovan nämnda skrivelse bl.a. att stödja stift och församlingar genom att tillhandahålla resurser, bidra med forskning och kommunikation.

Karlstad den 13 juli 2012

Niklas Grahm (POSK)